

nauczycieli i dyrektorów państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i preparand, oraz wizytatorów szkół.	383
176. Ustawa z dnia 18 marca 1921 roku w przedmiocie zmiany niektórych przepisów niemieckiej ustawy o postępowaniu w cywilnych sprawach spornych	384
177. Ustawa z dnia 18 marca 1921 roku o zwalczaniu przestępstw z chęci zysku, popełnionych przez urzędników.	388
178. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 marca 1921 r., w przedmiocie rozciągnięcia rozporządzenia tymczasowego Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r., normującego przenoszenie własności nieruchomości ziemskich oraz ustawy z dnia 6 lipca 1920 r. o organizacji urzędów ziemskich na ziemię przyłączone do Rzeczypospolitej na podstawie umowy o preliminarjnym pokoju i rozejmie, podpisanej w Rydze dnia 12-go października 1920 r.	391

169.

U s t a w a

z dnia 25 lutego 1921 r.

w przedmiocie zmian w ustawodawstwie karnem, obowiązującym w b. zaborze rosyjskim.

Rozdział I.

Art. 1. Ilekroć w ustawie postępowania karnego jest mowa: a) o zjazdach sędziów pokoju, b) o izbach sądowych i c) o senacie rządzącym, senatorach i nadprokuratorze senatu, przepisy odnośne stosują się w pierwszym razie — do sądów okręgowych, wyrokujących w drugiej instancji, w drugim — do sądów apelacyjnych, a w trzecim — do Sądu Najwyższego, tudzież jego sędziów i prokuratorów.

Ilekroć w ustawie postępowania karnego jest mowa o Rosji, podanych rosyjskich, cesarstwie rosyjskiem i języku rosyjskim — przepisy odnośne stosować należy odpowiednio do Polski, obywateli polskich, Państwa i języka polskiego.

Art. 2. Ust. 4 art. 16 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„4) W razie amnestji lub aktu łaski”.

Art. 3. Wprowadza się cz. 2 art. 36 u. p. k. w brzmieniu następującem:

„Minister Sprawiedliwości może w miejscowościach, w których ma siedzibę kilku sędziów pokoju, wyznaczyć jednego lub kilku sędziów do rozpoznawania wszystkich lub niektórych kategorii spraw karnych, należących do właściwości owych sędziów pokoju”.

Art. 4. Wprowadza się art. 51³ u. p. k. w brzmieniu następującem:
„Za zgodą zaarrestowanego oskarżonego można przystąpić niezwłocznie do osądzenia sprawy, pomijając uwiadomienie władzy oskarżającej o rozprawie (art. 63, 64). Należy jednak wówczas o wyniku sprawy uwiadomić tę władzę. Władzy tej służy prawo do wniesienia apelacji w terminie, który liczy się od dnia zawiadomienia; od tego dnia liczy się również termin, wspomniany w cz. 2 art. 147”.

Art. 5. Wprowadza się cz. 2 art. 60 u. p. k. w brzmieniu następującem:
„Gdy zarządza się osobiste stawiennictwo oskarżonego o wykroczenie, należy decyzję uмотywować”.

Art. 6. Zdanie 1 art. 61 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„W razie niestawiennictwa oskarżonego bez przyczyn usprawiedliwiających sędzia pokoju może zarządzić przymusowe sprowadzenie oskarżonego, gdy osobiste stawiennictwo jego było nakazane”.

Art. 7. Art. 88 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Sędzia pokoju rozpoznaje sprawy z zachowaniem przepisów artykułów 620—620⁴”.

Art. 8. Ust. 1 art. 96 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„1) pozbawieni praw stanu”.

Art. 9. Wprowadza się art. 98 u. p. k. w brzmieniu następującem:
„Przed odebraniem przysięgi sędzia pokoju przypomina świadkom obowiązek zeznawania prawdy, tudzież odpowiedzialność karną za fałszywe zeznania.

Odebranie przysięgi za pośrednictwem duchownego zależy od uznania sędziego”.

Art. 10. Art. 115 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Sędzia pokoju zbiera w miarę możliwości dane, potrzebne do ustalenia fakta osobistości oskarżonego, jak i jego poprzedniej karalności”.

Art. 11. Art. 130 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Wyrok sędziego pokoju winien zawierać:
1) wskazanie sądu wyrokującego, nazwisko sędziego, ławników, sekretarza i datę wyroku;
2) wskazanie imion i nazwisk, tudzież przezwisk osób, biorących udział w sprawie, ich zajęcia i stanowiska;
3) wymienienie przestępstwa, zarzucanego oskarżonemu;
4) wskazanie przepisów, na których podstawie wyrok został wydany;
5) wyszczególnienie wymierzonej kary lub wzmiankę o uniewinnieniu lub uwolnieniu oskarżonego;
6) orzeczenie co do kosztów i opłat sądowych;
7) orzeczenie co do powództwa o szkody i straty, jeżeli powództwo takie wytoczono.

Wyrok podpisują sędzia i ławnicy.

Wyrok motywowany, oprócz szczegółów, wskazanych w ust. 1—7 powinien zawierać ustalenie tego, jakie okoliczności i na jakiej podstawie uznano za udowodnione, oraz jakie znaczenie mają one dla wyniku sprawy.

Jeśli wyrok nie jest zaoczny, sędzia pokoju może zaniechać motywowania wyroku, skoro w przeciągu trzech dni od daty ogłoszenia wyroku żadna ze stron tego nie zażąda. Przesyłając akta sprawy sądowi okręgowemu wskutek wniesienia apelacji, sędzia pokoju dołącza wyrok motywowany, choćby żadna ze stron nie zażądała sporządzenia takiego wyroku”.

Art. 12. Zdanie 2 art. 133 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Jeśli sędzia zażąda osobistego stawiennictwa oskarżonego, a ten się nie stawił, sędzia pokoju bądź wydaje wyrok zaoczny, bądź odracza rozprawę i zarządza przymusowe sprowadzenie oskarżonego, jeżeli uzna niestawiennictwo za nieusprawiedliwione”.

Art. 13. Art. 138¹ u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Wyrok zaoczny można zaskarżyć w drodze apelacji w ciągu dni siedmiu; termin ten liczy się oskarżonemu od dnia doręczenia mu odpisu wyroku”.

Art. 14. Art. 147 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Termin do apelacji wynosi dni 14 i liczy się od dnia ogłoszenia wyroku. Jeśli zażądano sporządzenia wyroku motywowanego (art. 130 cz. 4), apelację wnieść można nadto w ciągu dni 7, licząc od dnia zredagowania wyroku motywowanego, choćby od dnia ogłoszenia wyroku minęło dni 14”.

Art. 15. Wprowadza się cz. 2 art. 166 u. p. k. w brzmieniu następującem:
„Przepisu części 1 niniejszego artykułu, dotyczącego udziału podprokuratora, nie stosuje się do spraw o przestępstwa, ścigane z oskarżenia prywatnego”.

Art. 16. Wprowadza się cz. 2 art. 170 u. p. k. w brzmieniu następującem:
„Przepisu cz. 4 art. 130 nie stosuje się; wyrok motywowany zredagować należy w ciągu dni 3 po ogłoszeniu”.

Art. 17. Zdanie pierwsze i drugie art. 175 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Skargi i protesty na wyroki ostateczne sądów okręgowych, wyrokujących w drugiej instancji, podaje się w terminie i z odpowiednim zachowaniem przepisów, obowiązujących przy zakładaniu apelacji (art. 147—151), z poniższymi wyjątkami”.

Art. 18. Art. 193 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„W zakresie kosztów, należnych świadkom, biegłym i innym osobom, wzywanych przez sędziego pokoju, stosuje się przepisy, obowiązujące w postępowaniu przed sądami okręgowymi”.

Art. 19. Art. 195 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Wszyscy uczestnicy przestępstwa odpowiadają za koszty postępowania karnego solidarnie, chyba że w wyroku inaczej postanowiono”.

Art. 20. Art. 235¹ u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Spory o właściwość między sądami apelacyjnymi rozstrzyga Sąd Najwyższy w komplecie całej Izby”

Art. 21. Art. 248 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Sąd Najwyższy w komplecie całej Izby może bądź na wniosek Ministra Sprawiedliwości, albo odnośnego sądu, bądź z własnej inicjatywy, prze-

kazać sprawę z jednego okręgu sądowego do drugiego nie tylko wobec okoliczności, wskazanych w art. 247, lecz również i we wszystkich wypadkach, w których przekazanie sprawy uzna za niezbędne w celu zabezpieczenia bądź prawidłowego wymiaru sprawiedliwości, bądź też porządku lub spokoju publicznego”.

Art. 22. Wprowadza się cz. 2 art. 249 u. p. k. w brzmieniu następującym:

„Na wniosek prokuratora sąd okręgowy, mocą decyzji powziętej na posiedzeniu gospodarczym, może zlecić przeprowadzenie śledztwa wstępnego sędziemu pokoju; w tym samym trybie mocen jest sąd na wniosek prokuratora następnie przekazać śledztwo z powrotem właściwemu sędziemu śledczemu”.

Art. 23. Art. 250 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„O każdym zdarzeniu, zawierającym cechy przestępstwa, policja najpóźniej w ciągu 24 godzin po otrzymaniu wiadomości o przestępstwie zawiadamia prokuratora lub podprokuratora, w wypadkach zaś, w których śledztwo wstępne jest konieczne (art. 544) — również właściwego sędziego śledczego.

Każdego zaaresztowanego należy najpóźniej w ciągu 24 godzin po aresztowaniu odstawić do najbliższego sędziego śledczego lub sędziego pokoju, który w ciągu następnych 24 godzin zbada zaaresztowanego i zdecyduje o środkach zapobiegawczych, przekazując sprawę niezwłocznie właściwemu sędziemu śledczemu; w sprawach zaś, w których śledztwo wstępne nie jest konieczne — właściwemu prokuratorowi lub podprokuratorowi.

Minister Sprawiedliwości zarządzi, kogo i w jakich wypadkach ze względu na stanowisko lub zajęcie oskarżonego należy zawiadamiać o wdrożeniu i umorzeniu postępowania karnego, tudzież o zdarzeniach, zaszłych w toku tego postępowania”.

Art. 24. Art. 284 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Sędzia śledczy zawiadamia prokuratora lub podprokuratora również o powodach zwolnienia z aresztu każdej osoby, przeciw której toczy się śledztwo wstępne bez względu na rodzaj przestępstwa”.

Art. 25. Zdanie 2 art. 285 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Wszelako, jeśli sędzia śledczy nie uważa tego za uzasadnione, wówczas, nie spełniając żądania prokuratora, zwraca się w tym względzie do sądu”.

Art. 26. Wprowadza się do ustawy postępowania karnego następujące postanowienia:

„Art. 287¹. W sprawach, w których rozprawa główna odbyć się może bez śledztwa wstępnego (art. 544), prokurator może przeprowadzić potrzebne dochodzenia celem wyjaśnienia, czy należy sprawę umorzyć lub zawiesić, czy wnieść akt oskarżenia.

Okoliczności, przemawiających tak za, jak i przeciw oskarżonemu, dochodzić należy z jednakową bezstronnością.

Art. 287². Celem przeprowadzenia dochodzeń, wskazanych w artykule poprzedzającym, prokurator żądać może wyjaśnień od wszystkich władz, tudzież zlecać władzom policyjnym przeprowadzenie wskazanych przez się czynności.

Prokurator może być obecny przy dochodzeniach, prowadzonych przez policję; może również przeprowadzać dochodzenia osobiście.

W toku dochodzeń stosuje się przepis art. 254.

Jednak na wniosek prokuratora należy w toku dochodzeń prokuratorskich stosować odpowiednio przepisy, dotyczące śledztwa wstępnego.

Art. 287³. Jeśli zajdzie potrzeba badania pod przysięgą, przeprowadzenia rewizji i sekwestracji przedmiotów lub zatrzymania i oględzin korespondencji pocztowej lub telegraficznej, tudzież zastosowania lub zmiany środków zapobiegawczych, prokurator zwraca się do sędziego śledczego lub sędziego pokoju z wnioskiem o wykonanie tych czynności.

Prokurator może również zwracać się do sędziów śledczych lub sędziów pokoju o przeprowadzenie innych poszczególnych czynności śledczych, oprócz wymienionych w części pierwszej niniejszego artykułu.

Art. 287⁴. Postępowanie, przewidziane w art. 353 — 356, stosuje się w toku dochodzeń prokuratorskich.

Natomiast nie stosuje się postępowania, przewidzianego w art. 356¹—356⁶.

Art. 287⁵. Pozbawienie wolności, wynikające z zastosowania środków zapobiegawczych w toku dochodzeń prokuratorskich (art. 250 i 287³), nie może trwać dłużej niż 1 miesiąc. Z ważnych przyczyn może sąd okręgowy decyzją, powziętą na posiedzeniu gospodarczem, przedłużyć ów termin o dwa tygodnie; decyzja ta winna zapaść przed upływem pierwszego miesiąca.

W toku dochodzeń prokuratorskich prokurator może własną władzą uchylić środek zapobiegawczy.

Art. 287⁶. Świadkowie, biegli, tłumacze i inne osoby będą w razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa w toku dochodzeń prokuratorskich przymusowo sprowadzeni i ukarani według przepisów, obowiązujących w zakresie śledztwa wstępnego.

W razie niestawiennictwa na wezwanie władz prokuratorskich lub policyjnych należy o ukaranie zwrócić się do właściwego sędziego śledczego.

Art. 287⁷. Na decyzje sędziów w toku dochodzeń prokuratorskich, w szczególności na decyzje w przedmiocie środków zapobiegawczych (art. 250 cz. 2 i 287³) można wnieść zażalenie według zasad, wskazanych co do zażaleń na odpowiednie decyzje w toku śledztwa wstępnego.

Art. 287⁸. W wypadkach, gdy śledztwo wstępne nie było przeprowadzone, prokurator własną władzą decyduje o umorzeniu lub zawieszeniu postępowania karnego, chyba że przeprowadzono postępowanie w myśl artykułów 353 — 356 (art. 287⁴), tudzież gdy zachodzi potrzeba postąpienia w myśl art. 38 k. k.

Na decyzje prokuratora w przedmiocie umorzenia lub zawieszenia postępowania karnego poszkodowany skutkiem przestępstwa może wnieść w ciągu dni czterdziestu po zawiadomieniu zażalenie do prokuratora sądu apelacyjnego, jego zaś decyzję może w takim samym terminie zaskarżyć do sądu apelacyjnego trybem, przepisany dla skarg incydentalnych.

Art. 287⁹. Przepisy artykułów 529¹ i 542 będą odpowiednio stosowane do spraw umorzonych lub zawieszonych z mocy decyzji prokuratora."

Art. 27. Wprowadza się cz. 2 art. 288 u. p. k. w brzmieniu następującem:

"Sąd apelacyjny w wypadkach szczególnej wagi może zamiast właściwego sędziego śledczego delegować do przeprowadzenia śledztwa wstępnego innego sędziego śledczego, bądź sędziego sądu okręgowego lub apelacyjnego."

Art. 28. Wprowadza się art. 292¹ u. p. k. w brzmieniu następującem:

"O wykonanie poszczególnych czynności śledczych sędzia śledczy może się zwracać również do sędziów pokoju, bez względu na to, czy urzędują w okręgu, w którym się toczy śledztwo wstępne, czy poza jego granicami, atoli z wyjątkiem sędziów pokoju, urzędujących w tej samej miejscowości, w której sędzia śledczy ma swoją siedzibę".

Art. 29. W art. 345 u. p. k. wyrazy: „do wydziału lekarskiego rządu gubernialnego” zastąpić należy wyrazami: „do wojewódzkiego urzędu zdrowia, a w wypadkach szczególnej wagi do wydziału lekarskiego uniwersytetu”.

Art. 30. W art. 356^b u. p. k. wyrazy: „w artykule 137 według uzup. 1912 kod. kar. gł. i popr.” zastąpić należy wyrazami: „w artykule 41 kod. kar.”.

W art. 356^b u. p. k. wyrazy: „w artykułach 95 i 96, jakoteż w dodatku do artykułu 95 kod. kar. gł. i popr. (wyd. 1885)” zastąpić należy wyrazami: „w artykule 39 kod. kar.”.

Art. 31. Ust. 1 art. 389 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„1) oskarżeni o zbrodnie lub występki, za które ustawa przewiduje karę więzienia nie niżej 1 roku”.

Art. 32. Zdanie 1 art. 409 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Zeznania oskarżonego zapisuje się w pierwszej osobie w miarę możliwości własnymi jego słowami bez zmian, opuszczeń i dodatków”.

Art. 33. Art. 418 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Najostrzejszym środkiem zapobiegawczym względem oskarżonych o wykroczenie jest poręczenie”.

Art. 34. Art. 419 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Najostrzejszym środkiem zapobiegawczym względem oskarżonych o występki, za które, niezależnie od kar dodatkowych, ustawa przewiduje karę nie surowszą niż pozbawienie wolności do jednego roku jest kaucja.

Najostrzejszym środkiem zapobiegawczym względem oskarżonych o inne występki, tudzież o zbrodnie jest zaareztowanie”.

Art. 35. Art. 420 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Środek zapobiegawczy, wskazany w drugiej części artykułu 419, stosować można i w razie oskarżenia o lżejsze przestępstwo, o ile chodzi o oskarżonych, którzy nie mają stałego miejsca zamieszkania, ani określonego zajęcia, lub których tożsamość stwierdzić się nie daje”.

Art. 36. Art. 527 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Po otrzymaniu aktu oskarżenia lub skargi oskarżyciela prywatnego sąd okręgowy na posiedzeniu gospodarczem (art. 547) decyduje, czy należy zarządzić rozprawę główną.

Jeśli sąd dojdzie do przekonania, bądź że w danym razie brak cech przestępstwa, bądź że w wynikach śledztwa wstępnego lub dochodzeń prokuratorskich (art. 287¹—287⁹), albo w danych, przytoczonych w zawiadomieniu o przestępstwie, brak dostatecznych poszlak winy oskarżonego, bądź że zachodzą powody do umorzenia lub zawieszenia sprawy, w art. 16 lub 27 przewidziane, bądź że sprawę wszczęto trybem niewłaściwym, bądź wreszcie że zachodzi niewłaściwość sądu — naówczas umarza lub zawiesza postępowanie karne, albo przekazuje sprawę stosownie do właściwości.

Na decyzję sądu, której mocą umorzono lub zawieszono postępowanie karne, prokurator może wnieść skargę w ciągu miesiąca.

Zarządzenie rozprawy głównej można zaskarżyć do sądu apelacyjnego w ciągu 3 dni od daty otrzymania zawiadomienia o decyzji. Podstawą skargi oskarżonego może być tylko zarzut braku cech przestępstwa, niewłaściwości sądu lub niewłaściwego skierowania sprawy. Skarga oskarżonego winna być podpisana przez adwokata”.

Art. 37. Art. 543 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Postępowanie w sądach okręgowych rozpoczyna się: 1) albo wskutek aktu oskarżenia lub wniosku (art. 845¹, 845³), złożonego sądowi okręgowemu przez prokuratora; 2) albo wskutek skargi oskarżyciela prywatnego”.

Art. 38. Art. 544 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„W sprawach o zbrodnie przewód sądowy winno poprzedzać śledztwo wstępne, chyba że oskarżony, ujęty na gorącym uczynku, przyznał się do czynu zgodnie z rzeczywistymi okolicznościami”.

Art. 39. Art. 545 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

W wypadkach, gdy śledztwo wstępne nie jest konieczne, rozprawa odbędzie się bez śledztwa wstępnego, jeśli prokurator na podstawie dochodzeń prokuratorskich (art. 287¹—287⁹) lub danych, zawartych w zawiadomieniu o przestępstwie, uzna za możliwe złożyć sądowi akt oskarżenia lub wnioski (art. 845³), i jeśli sąd sam, czy na wniosek osób, biorących udział w sprawie, nie uzna potrzeby śledztwa wstępnego lub poszczególnych czynności śledczych”.

Art. 40. Wprowadza się cz. 2 art. 565 w brzmieniu następującem:

„Do osób ostatniej kategorii stosuje się odpowiednio art. 44 u. p. k.”.

Art. 41. Art. 583 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„W sprawach o zbrodnie, tudzież w sprawach o występki, za które ustawa przewiduje karę pozbawienia wolności powyżej jednego roku, lub karę wyższą, oskarżeni, pozostający na wolności, winni stawić się do sądu osobiście, choćby mieli obrońców z wyboru lub z urzędu”.

Art. 42. Wprowadza się cz. 2 art. 618 u. p. k. w brzmieniu następującem:

„Nie dotyczy to członków kompletu sądu, tudzież prokuratora lub podprokuratora”.

Dotychczasowa część druga art. 618 stanowić będzie część trzecią tegoż artykułu.

Art. 43. Art. 620² u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Przy drzwiach zamkniętych rozpoznawane będą sprawy o przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego, gdy obie strony tego żądają”.

Art. 44. Art. 620³ u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Sąd, bądź z własnej inicjatywy, na wniosek prokuratora, lub stron wykluczy jawność rozprawy w całości lub częściowo i uchwali odbycie jej przy drzwiach zamkniętych, ilekroć uzna, że jawne roztrząsanie okoliczności, stanowiących przedmiot rozprawy, obrażałoby uczucia religijne lub moralność, albo groziłoby zakłóceniem prawidłowego biegu rozprawy lub ujawnieniem tajemnicy państwowej, zwłaszcza wojskowej”.

Art. 45. Art. 620⁴ u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Z mocy decyzji sądu rozpoznawać można przy drzwiach zamkniętych również sprawy oskarżonych nieletnich”.

Art. 46. Wprowadza się art. 627¹ u. p. k. w brzmieniu następującem:

„Przepis art. 626 i 627 stosuje się odpowiednio do zeznań, złożonych w toku dochodzeń prokuratorskich (art. 287² cz. 4 i 287³)”.

Art. 47. Ust. 1 art. 707 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„1) pozbawieni praw stanu”.

Art. 48. Wprowadza się art. 713 u. p. k. w brzmieniu następującem:

„Sąd może nadto pominąć badanie pod przysięgą, jeśli prokurator i wszyscy biorący udział w sprawie na to się zgodzą”.

Art. 49. Zdanie 2 art. 796 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Wyrok wydaje się w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej”.

Art. 50. Do art. 834 u. p. k. dodaje się uwagę następującej treści:

„U w a g a: Gdy wyrok wydano poza siedzibą sądu, ogłoszenie wyroku może nastąpić przy odpowiednim zastosowaniu art. 564 i 829—834, jeżeli nawet oskarżony znajduje się na wolności; obecność prokuratora lub podprokuratora nie jest wówczas wymagana.

Można również postanowić, że zamiast ogłoszenia wyroku w sposób przewidziany w art. 829—834, nastąpi doręczenie odpisu wyroku prokuratorowi i stronom, biorącym udział w sprawie, nawet jeżeli wyrok wydano w siedzibie sądu; w tym wypadku dzień doręczenia odpisu uważa się za dzień ogłoszenia wyroku (art. 833) stronie, której odpis doręczono. Wyjaśnienie, przewidziane w art. 832, należy wówczas umieścić na odpisie wyroku”.

Art. 51. W art. 834⁴ u. p. k. wyraz „trzech” zastąpić należy wyrazem „siedmiu”.

Art. 52. Jako dział dziesiąty A) księgi drugiej tytułu czwartego ustawy postępowania karnego wprowadza się postanowienia następujące:

„DZIAŁ DZIESIĄTY A).

O postępowaniu uproszczonym.

Art. 845¹. W sprawach, zastrzeżonych właściwości sądu okręgowego, prokurator może, nie składając aktu oskarżenia, wnieść o zarządzenie postępowania uproszczonego, jeśli według okoliczności sprawy przyjąć należy, że niezależnie od kar dodatkowych i zastępczych nie wypadnie wymierzyć kary surowszej, niż grzywnę i karę pozbawienia wolności nie powyżej lat dwóch, lub jedną z tych kar, albo gdy wymierzenie kary surowszej nie jest w ustawie przewidziane.

W sprawach o zbrodnie, w sprawach o przestępstwa, przewidziane w części drugiej, czwartej, piątej i trzydziestej siódmej kod. kar., tudzież w sprawach o przestępstwa, ścigane z oskarżenia prywatnego, postępowanie uproszczone nie jest dopuszczalne.

Art. 845². O ile ustawa nie zawiera postanowień odmiennych, w postępowaniu uproszczonym stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądami okręgowymi, wyrokującymi w pierwszej instancji.

Art. 845³. We wniosku o zarządzenie postępowania uproszczonego prokurator winien wyszczególnić okoliczności, wskazane w artykule 520 ust. 1—3 i 5 oraz wymienić osoby, które zdaniem jego należy wezwać na rozprawę główną. Równocześnie może wnieść o zastosowanie środków zapobiegawczych.

Art. 845⁴. W postępowaniu uproszczonym przeprowadza rozprawę główną i orzeka jeden sędzia sądu okręgowego, wyznaczony na stałe przez ogólne zebranie sądu. Tenże sędzia wydaje również własną władzą decyzję w toku postępowania przygotowawczego, tudzież po wydaniu wyroku, a w szczególności decyzje wskutek wniesionej opozycji, decyzje co do przyjęcia ap: ac i co do wykonania wyroku.

Art. 845⁵. Jeśli poza rozprawą główną sędzia uważa za wskazane wysłuchanie przed decyzją wniosku prokuratora, zwraca się do tegoż o złożenie krótkiego wniosku na piśmie; przed decyzją w przedmiocie środków zapobiegawczych należy zawsze wysłuchać wniosku prokuratora.

Art. 845⁶. Jeśli zachodzi wątpliwość, czy wobec okoliczności, wymienionych w art. 527, należy zarządzić rozprawę główną, lub czy postępowanie uproszczone jest dopuszczalne (art. 845¹ cz. 2) lub wskazane, sędzia przedstawi sprawę sądowi okręgowemu, który decyzją, powziętą na posiedzeniu gospodarczym, bądź zarządzi rozprawę główną, bądź postąpi w myśl art. 527, bądź też przekaze sprawę na drogę postępowania zwyczajnego.

Sędzia zwraca się również do sądu okręgowego w wypadku, gdy wniosek (art. 845⁸) złożono bez uprzedniego śledztwa wstępnego, a sędzia jest zdania, że śledztwo wstępne jest wskazane.

Art. 845⁷. Wyrokowanie odbywa się w postępowaniu uproszczonym bez uprzedniego układania na piśmie pytań o winie, karze, powództwie cywilnym, opłatach i kosztach sądowych i dowodach rzeczowych.

Art. 845⁸. W postępowaniu uproszczonym nie można wymierzyć kary surowszej od wymienionej w art. 845¹.

Jeśli sędzia uzna potrzebę wymierzenia kary surowszej wobec ujawnienia nowych okoliczności, dotyczących poprzedniej karalności, lub jeśli w toku rozprawy uzna postępowanie uproszczone za niedopuszczalne (cz. 2 art. 845¹) poweźmie decyzję o przekazaniu sprawy na drogę postępowania zwyczajnego.

Prokurator może ze swej strony wnieść o przekazanie sprawy na drogę postępowania zwyczajnego, jeśli podczas rozprawy wyjdą na jaw nowe okoliczności, dotyczące poprzedniej karalności, które uzasadniają wymierzenie kary surowszej, aniżeli przewidziana w art. 845¹.

Art. 845⁹. Przepisów artykułów 788, 792, 793, 797, 829—834, 834¹ i 865 (o ile dotyczy terminu apelacji) nie stosuje się w postępowaniu uproszczonym. Natomiast stosuje się odpowiednio artykuły 130, 132, 138, 138¹ i 147.

Art. 845¹⁰. Wyroki i decyzje sędziego (art. 845⁴) mogą być zaskarżone na zasadach ogólnych z tą różnicą, że skargi na decyzje zapadłe przed wydaniem wyroku rozstrzyga zamiast sądu apelacyjnego sąd okręgowy na posiedzeniu gospodarczym”.

Art. 53. Wprowadza się cz. 2 art. 846 u. p. k. w brzmieniu następującem:

„W toku dochodzeń prokuratorskich prokurator może sam wysłać listy gończe”.

Art. 54. Art. 879¹ u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Stawiennictwa do sądu apelacyjnego podsądnych i innych osób, biorących udział w sprawie, jak również świadków i biegłych żąda się tylko wtedy, kiedy sąd apelacyjny sam lub na wniosek stron uzna to za niezbędne. Sąd apelacyjny nie ma prawa odmówić zbadania: 1) tych świadków, zbadanych przez sąd okręgowy, których strony same sprowadzą, 2) świadków, których zbadania sąd okręgowy niesłusznie odmówił”.

Art. 55. Wprowadza się art. 892¹ u. p. k. w brzmieniu następującem:

„Jeśli prokurator odwołał się od wyroku, wydanego w postępowaniu uproszczonym (art. 845¹ — 845¹⁰), sąd apelacyjny nie może wymierzyć kary surowszej od przewidzianej w art. 845¹.

Jeśli sędzia nie uwzględnił wniosku prokuratora, uczynionego w myśl cz. 3 art. 845⁸, a sąd apelacyjny jest zdania, że wniosek ten należało uwzględnić, wówczas sąd apelacyjny uchyła wyrok i przekazuje sprawę sądowi okręgowemu do przeprowadzenia postępowania w trybie zwyczajnym.

„Tak samo postąpić należy, jeśli odwołano się z powodu niedopuszczalności postępowania uproszczonego (cz. 2 art. 845¹) i sąd apelacyjny uznał postępowanie uproszczone za niedopuszczalne”.

Art. 56. Wprowadza się art. 916¹ u. p. k. w brzmieniu następującem:

„Protesty i skargi kasacyjne, wniesione z obrazą przepisów formalnych ustawy lub nie wskazujące żadnych powodów do uchylenia wyroku, Sąd Najwyższy odrzuca na posiedzeniu gospodarczym”.

Art. 57. Wprowadza się art. 961 u. p. k. w brzmieniu następującem:

„Wyroki śmierci nie wymagają zatwierdzenia.

Przed skierowaniem wyroku śmierci do wykonania sąd pierwszej instancji przedstawi akta sprawy za pośrednictwem Ministra Sprawiedliwości Naczelnikowi Państwa do rozważenia, czy skazany zasługuje na łaskę.

Jeśli w sprawie wyrokował sąd drugiej instancji, należy przedstawić akta za pośrednictwem tego sądu.

Jeśli który z owych sądów jest zdania, że skazany zasługuje na łaskę, powinien wraz z aktami przedstawić opinię swoją w tym względzie, oświadczając się przytem co do kary, jaka zamiast kary śmierci byłaby w danym razie odpowiednią.

Decyzję powyższą sąd poweźmie na posiedzeniu gospodarczem po wysłuchaniu wniosków prokuratora, o ile możliwości w składzie tych samych sędziów, którzy w sprawie wyrokowali”.

Art. 58. Art. 967 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Skazani na pozbawienie wolności odbywają karę w miejscach zamknięcia, przewidzianych w przepisach szczególnych.

Władzom więziennym przesyła się odpisy wyroków zapadłych względem skazanych”.

Art. 59. Zdanie 1 art. 968 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Czas, spędzony w zamknięciu przez skazanego na pozbawienie wolności, po uprawomocnieniu się wyroku zalicza się na poczet kary“.

Art. 60. Wprowadza się art. 974¹ u. p. k. w brzmieniu następującem:
„Prośbę o łaskę sąd pozostawi bez biegu, jeśli mniema, że skazany na łaskę nie zasługuje; przeciw decyzji niema zażalenia. Dotyczy to również wypadków, gdy prośbę o łaskę przesłał sądowi Minister Sprawiedliwości, nie żądając przedstawienia akt sprawy.

W innych wypadkach, dotyczących ułaskawienia, sąd przesyła akta sprawy Ministrowi Sprawiedliwości. Jeśli w sprawie wyrokował sąd drugiej instancji, należy przedstawić akta za pośrednictwem tego sądu.

Do wypadków, przewidzianych w artykule niniejszym, stosuje się odpowiednio przepisy cz. 4 i 5 art. 961”.

Art. 61. Wprowadza się art. 974² u. p. k. w brzmieniu następującem:
„Prośba o łaskę nie wstrzymuje wykonania kary.

Minister Sprawiedliwości może przed rozważeniem sprawy ułaskawienia skazanego wstrzymać wykonanie kary, lub zarządzić jej przerwę.

Nadto sąd, przedstawiając w wypadkach godnych szczególnego uwzględnienia przychylną opinię w przedmiocie ułaskawienia, może zarazem wstrzymać wykonanie kary lub zarządzić jej przerwę”.

Art. 62. Art. 978¹ u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Tłumacze i biegli, nie wyłączając lekarzy sądowych i powiatowych, otrzymują od sądu odpowiednie wynagrodzenie.

Wysokość tego wynagrodzenia może oznaczyć Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia”.

Art. 63. Art. 979 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:
„Osoby, wezwane do miejscowości, odległej ponad 15 wiorst od miejsca posiedzenia sądu, otrzymują zwrot wyłożonych kosztów przyjazdu, tudzież kosztów powrotu i pobytu w siedzibie sądu.

Żyjący z dziennego zarobku świadkowie i inne osoby postronne, wzywane do sądu, otrzymują ponadto odpowiednie odszkodowanie za oderwanie się od zajęć, o ile wykażą, że wskutek stawiennictwa ponoszą dotkliwy uszczerbek w zarobkowaniu; odszkodowanie to się przyznaje niezależnie od odległości, wspomnianej w części 1 niniejszego artykułu.

Wysokość tego wynagrodzenia (część 1 i 2) może oznaczyć Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia”.

Art. 64. Art. 990 u. p. k. otrzymuje brzmienie następujące:

„Wszyscy uczestnicy przestępstwa odpowiadają za koszty postępowania karnego solidarnie, chyba że w wyroku inaczej postanowiono”.

Art. 65. W cz. 2 i 3 art. 1080 u. p. k. wyrazy: „w lzbach połączonych” zastąpić należy wyrazami: „w komplecie całej lzbry”.

Art. 66. Uchyła się art. 89—89², 129, 130¹, uwagę 2 do art. 199, art. 208¹, 209, 288², 314¹, 393, ust. 2 art. 411, art. 417, uwagę do art. 419, art. 454—466, zdanie 2 art. 691, art. 708, zdanie 2 art. 777, uwagi do art. 978 i 986 u. p. k.

Art. 67. Wykreślić należy:

1) w art. 8, 13, 120, 337, 775, 798, 958, 978², 1015, 1016 i 1029 u. p. k. wzmianki umieszczone w nawiasach;

2) w art. 12 u. p. k. wyrazy: „przez który czyn, będący przedmiotem postępowania sądowego, jest uzbrojony pod groźbą kary”;

3) w art. 36 u. p. k. wyrazy: „a także podległe na mocy art. 45¹ ustawy o organizacji sądowej”;

4) w art. 69 u. p. k. wyrazy: „w sprawach zaś o przestępstwach, za które ustawa przewiduje zamknięcie w więzieniu”;

5) w tytule działu IX księgi I u. p. k. w art. 173 i 174 u. p. k. wyrazy: „Sędziów pokoju oraz ich”; w art. 179 u. p. k. wyrazy: „sędzia pokoju lub”;

6) w art. 176 u. p. k. wyrazy: „na wyroki ostateczne sędziów pokoju przesyła się do zjazdu sędziów pokoju, a”;

7) w art. 178 u. p. k. wyrazy: „Uwzględniwszy skargę lub protest, zjazd sędziów pokoju kasuje wyrok i przekazuje sprawę innemu sędziemu pokoju do osądzenia. Tak samo i”;

8) w art. 191¹ i 968 u. p. k. wyrazy: „zbiegłym zaś z pod straży przed odbyciem orzeczonej przez sąd kary termin zamknięcia liczy się od dnia ponownego zatrzymania w celu wykonania wyroku”;

9) w art. 199 u. p. k. wyrazy: „na rzecz danych kancelarii sędziów pokoju i zjazdów sędziów pokoju”;

10) w art. 249 u. p. k. wyrazy: „i w wypadkach wskazanych w ustawie członków oddzielnego korpusu żandarmów”, zaś w tytule przed art. 483 u. p. k. wyrazy: „korpusu żandarmów, a także”;

11) w art. 355 u. p. k. wyrazy: „wskazanych przez władze lekarskie”;

12) w art. 416¹ u. p. k. wyrazy: „za które ustawa przepisuje kary główne”;

13) w art. 626 u. p. k. wyrazy: „a także zeznań osób wymienionych w uwadze do art. 65 w tych wypadkach, gdy badanie nastąpiło w miejscu ich zamieszkania”;

14) w art. 714 u. p. k. wyrazy: „wyznania nieprawosławnego”;

15) w art. 715 u. p. k. wyraz: „inowierczego”;

16) w art. 775 i 798 u. p. k. wyrazy: „przed jego cesarską mością”;

17) w art. 910 ust. 2 u. p. k. wyrazy: „wydane bez udziału przedstawicieli stanów”;

18) w art. 963 ust. 1 u. p. k. wyrazy: „nie wyłączając i tych wypadków, gdy ta zastąpiona będzie śmiercią polityczną (kod. kar. gł. i popr. wyd. 1885 art. 71)”;

19) w art. 975 u. p. k. wyrazy: „w senackich i miejscowych gubernialnych wiadomościach”;

20) w art. 1021 u. p. k. wyrazy: „pociągające za sobą pozbawienie wszystkich praw stanu lub wszystkich osobistych praw i przywilejów”;

21) w cz. 3 art. 1080 u. p. k. wyrazy: „lub żądania oskarżonego (art. 527, 528)”.

Rozdział II.

Art. 68. Rozporządzenie Komisji Przejściowej Tymczasowej Rady Stanu z 25 września 1917 r. (Dzien. Urzęd. Dep. Spraw. Tymczasowej Rady Stanu № 6) o udziale sędziów pokoju i sekretarzy sądów pokoju w prowadzeniu śledztwa wstępnego uchyla się.

R o z d z i a ł III.

Art. 69. Ust. 1 cz. 1 art. 2 przepisów przechodnich do ustawy postępowania karnego z 18 lipca 1917 r. (Dzien. Urzęd. Dep. Spraw. Tymczasowej Rady Stanu № 1) otrzymuje brzmienie następujące:

„1) przestępstwa, zagrożone w częściach 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 k. k. oraz w innych przepisach karnych aresztem i grzywną, tudzież karą pieniężną lub jedną z tych kar, oddzielnie lub łącznie z karami dodatkowymi, choćby one polegały na pozbawieniu prawa wykonywania zawodu, procederu, rzemiosła lub wogóle jakiegokolwiek prawa szczególnego, oraz wszystkie wymienione w części trzydziestej szóstej k. k. z wyjątkiem przestępstwa z art. 632 część 2 ustęp 1 k. k.”.

Uchyla się część druga ust. 1 — 3 art. 2 przepisów przechodnich do ustawy postępowania karnego. Wprowadza się natomiast, jako cz. 2 art. 2 powyższych przepisów przechodnich, następujące postanowienie:

„Sąd pokoju jest właściwy bez względu na wartość powództwa cywilnego, albo przedmiotów, podlegających konfiskacie, albo robót, mających być wykonanymi z mocy wyroku”.

W ust. 2 cz. 1 art. 2 wspomnianych przepisów przechodnich wykreślić należy wyrazy: „i nie zachodzi możliwość zastosowania ostatniego ustępu tego artykułu”, a w ust. 5 cz. 1 art. 2 tych przepisów należy wykreślić drugie zdanie: „Przepis ustępu 2 części drugiej niniejszego artykułu w sprawach tych nie ma zastosowania”.

R o z d z i a ł IV.

Art. 70. Grzywny, kary pieniężne i należitości, przewidziane w kodeksie karnym i ustawach karnych szczególnych, tudzież w ustawie postępowania karnego, określać należy w wyrokach i decyzjach wyłącznie w markach polskich.

W ustawach tych:

- 1) podwyższa się dziesięciokrotnie kwoty, od których zawisła jest karygodność przestępstwa;
- 2) podwyższa się dziesięciokrotnie wysokość kaucji kasacyjnych;
- 3) podwyższa się dwudziestokrotnie najwyższą granicę grzywien i kar pieniężnych, oznaczonych w określonej kwocie pieniężnej;
- 4) podwyższa się dwudziestokrotnie najniższą i najwyższą granicę kwot, wymienionych w art. 59 k. k., tudzież należitości, przewidziane w ustawie postępowania karnego.

Przepis ust. 1 i 3 cz. 2 niniejszego artykułu nie stosuje się do przepisów, wydanych po 1 stycznia 1919 r.

Przepis ust. 3 cz. 2 niniejszego artykułu stosuje się również do dekretu z 7 lutego 1919 r. (№ 14 Dzien. Praw poz. 160).

Art. 71. W ust. 3 art. 2 przepisów przechodnich do ustawy postępowania karnego z 18 lipca 1917 r. (w brzmieniu, ustalonym dekretem z 9 grud-

nia 1918 r. Dz. Pr. № 20 poz. 57), należy zamiast „1000 mk.” umieścić „10.000 mk.”,

Art. 8 dekretu z 9 grudnia 1918 r. (Dz. Pr. № 20 poz. 57) zachowuje moc prawną.

R o z d z i a ł V.

Art. 72. W art. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 1919 r. (Dz. Pr. № 55 poz. 341) w przedmiocie sądów doraźnych wykreślić należy „583” tudzież wyrazy: „585, o ile przestępstwo to popełniono w okolicznościach, wymienionych w art. 583 lub 584”.

Do art. 22 tej ustawy dodaje się następujące zdanie:

„Postępowanie, przewidziane w art. 961 u. p. k., nie będzie stosowane”.

R o z d z i a ł VI.

Art. 73. Dekret z dnia 11 stycznia 1919 r. (Dz. Pr. № 6 poz. 103) uchyla się.

R o z d z i a ł VII.

Art. 74. Do dochodzeń, przewidzianych w p. 2 i 3 art. 52 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. (Dz. Ust. № 67 poz. 449) o zwalczaniu lichwy wojennej, stosowane będą przepisy art. 287¹ — 287⁹ u. p. k.

R o z d z i a ł VIII.

Art. 75. Ustawa niniejsza obowiązuje w b. zaborze rosyjskim i wchodzi w życie w dni 30 po ogłoszeniu.

Postępowanie uproszczone będzie stosowane również w wypadkach, w których przed wejściem w życie ustawy niniejszej złożono już akt oskarżenia, jeśli prokurator uczyni w tym względzie dodatkowy wniosek przed otwarciem rozprawy.

Pozatem do spraw, w których przed wejściem w życie ustawy niniejszej zapadł wyrok pierwszej instancji, stosować należy dotychczasowe przepisy postępowania, chyba że wyrok uchylony będzie w postępowaniu kasacyjnym; jednak i do spraw, w których wyrok pierwszej instancji zapadł przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, należy stosować przepisy art. 879¹, 916¹, 974¹ i 974² u. p. k., tudzież art. 70 niniejszej ustawy, o ile dotyczy kaucji kasacyjnych.

Sprawy, które wpłynęły do sądów okręgowych przed wejściem w życie ustawy niniejszej, o ile wyznaczono już w nich termin rozprawy głównej, ukończone będą przez sądy okręgowe, choćby na mocy niniejszej ustawy należały do właściwości sądów pokoju.

Art. 76. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Marszałek:

Trampczyński

Prezydent Ministrów:

Witos

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski